

10

Αποκάλυψη 10:1 Και είδα έναν άλλον ισχυρό άγγελο που κατέβαινε από τον ουρανό, ντυμένο με νεφέλη· κι επάνω στο κεφάλι του ήταν το ουράνιο τόξο· και το πρόσωπό του ήταν σαν τον ήλιο, και τα πόδια του σαν στύλοι φωτιάς.

2 Και στο χέρι του είχε ένα μικρό βιβλίο ανοιγμένο· και έβαλε το δεξί του πόδι επάνω στη θάλασσα, ενώ το αριστερό του το έβαλε επάνω στη γη·

3 και έκραξε με δυνατή φωνή όπως βρυχάζει το λιοντάρι. Και όταν έκραξε, μίλησαν οι επτά βροντές τις φωνές τους.

4 Και όταν οι επτά βροντές μίλησαν τις δικές τους φωνές, επρόκειτο να γράφω· και άκουσα μια φωνή από τον ουρανό, που μου έλεγε: Σφράγισε εκείνα που μίλησαν οι επτά βροντές, και μη τα γράψεις.

5 Και ο άγγελος που είδα να στέκεται επάνω στη θάλασσα κι επάνω στη γη, σήκωσε το χέρι του στον ουρανό,

6 κι ορκίστηκε σ' αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων, που έκτισε τον ουρανό, κι εκείνα που είναι μέσα σ' αυτόν, και τη γη, κι εκείνα που είναι σ' αυτή, και τη θάλασσα, κι εκείνα που είναι μέσα σ' αυτή, ότι καιρός δεν θα υπάρχει πλέον·

7 αλλά κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει, τότε θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού, όπως φανέρωσε στους δικούς του δούλους, τους προφήτες.

8 Και η φωνή που άκουσα από τον ουρανό, μιλούσε πάλι μαζί μου, και έλεγε: Πήγαινε, πάρε το μικρό ανοιγμένο βιβλίο, που είναι στο χέρι του αγγέλου, ο οποίος στέκεται επάνω στη θάλασσα κι επάνω στη γη.

9 Και πήγα προς τον άγγελο, λέγοντας σ' αυτόν να μου δώσει το μικρό βιβλίο. Και μου λέει: Πάρε, και φά' το ολοκληρωτικά· και θα πικράνει την κοιλιά σου, όμως στο στόμα σου θα είναι γλυκό σαν μέλι.

10 Και πήρα το μικρό βιβλίο από το χέρι του αγγέλου, και το έφαγα ολοκληρωτικά· και στο στόμα μου ήταν γλυκό σαν μέλι· και όταν το έφαγα, πικράθηκε η κοιλιά μου.

11 Και μου λέει: Πρέπει πάλι να προφητεύσεις για λαούς και έθνη και γλώσσες και πολλούς βασιλιάδες.

10:1-7 ΟΙ ΕΠΤΑ ΒΡΟΝΤΕΣ

“Και είδα έναν άλλον ισχυρό άγγελο που κατέβαινε από τον ουρανό, ντυμένο με νεφέλη· κι επάνω στο κεφάλι του ήταν το ουράνιο τόξο· και το πρόσωπό του ήταν σαν τον ήλιο, και τα πόδια του σαν στύλοι φωτιάς.

Και στο χέρι του είχε ένα μικρό βιβλίο ανοιγμένο· και έβαλε το δεξί του πόδι επάνω στη θάλασσα, ενώ το αριστερό του το έβαλε επάνω στη γη· και έκραξε με δυνατή φωνή όπως βρυχάζει το λιοντάρι. Και όταν έκραξε, μίλησαν οι επτά βροντές τις φωνές τους.

Και όταν οι επτά βροντές μίλησαν τις δικές τους φωνές, επρόκειτο να γράφω· και άκουσα μια φωνή από τον ουρανό, που μου έλεγε: Σφράγισε εκείνα που μίλησαν οι επτά βροντές, και μην τα γράψεις.” Αποκάλυψη 10:1-4.

Τα κεφάλαια 8 και 9 περιέγραφαν έναν πραγματικό μεγάλο πόλεμο που θα συμβεί στον έσχατο καιρό. Στο δέκατο κεφάλαιο, το σκηνικό αλλάζει ριζικά. Αν και η περικοπή αυτή συνεχίζει να αποτελεί μέρος της ενότητας των επτά σαλπίγγων, η προσοχή μας τώρα στρέφεται στο έργο του Θεού και του λαού Του στη διάρκεια του πολέμου που έχει υποκινήσει ο Σατανάς. Εδώ η αφήγηση, στο σύνολό της, παρουσιάζει έναν ιδιαίτερα αλληγορικό χαρακτήρα.¹

Ο Ιωάννης βλέπει **“έναν άλλον ισχυρό άγγελο”** να κατεβαίνει από τον ουρανό, κρατώντας στο χέρι του ένα μικρό βιβλίο. Όταν ο άγγελος μίλησε, η φωνή του ακουγόταν σαν του λιονταριού και ταυτόχρονα **“οι επτά βροντές μίλησαν τις δικές τους φωνές”**. Τα μηνύματα των επτά βροντών φαίνεται αρχικά να είναι απογοητευτικά. Παρόλο που είναι τόσο σημαντικά, ώστε να εκφωνηθούν με μεγαλείο και δόξα,

¹ Στο χιαστό σχήμα, οι επτά σάλπιγγες αντιστοιχούν στις επτά τελευταίες πληγές, που αποτελούνται από σχετικά κυριολεκτικές πληγές (Αποκάλυψη κεφάλαιο 16) και ακολουθούνται από μια ιδιαίτερα συμβολική περιγραφή της κρίσης της Βαβυλώνας (Αποκάλυψη κεφάλαια 17 και 18).

βροντώντας με τη φωνή του Θεού από τον ουρανό, δίνεται στον Ιωάννη η εντολή: **“σφράγισε εκείνα που μίλησαν οι επτά βροντές, και μην τα γράψεις”**, με αποτέλεσμα να μην έχουμε την ευκαιρία να μάθουμε τι λένε τα μηνύματα, αλλά ούτε και το τι σημαίνουν.

Στην πραγματικότητα, ακριβώς αυτό το γεγονός μας δίνει ένα στοιχείο για το περιεχόμενο των μηνυμάτων. Τα μηνύματα που μένουν σφραγισμένα συνήθως έχουν ένα προφητικό χαρακτήρα. Για παράδειγμα, ειπώθηκε στον Δανιήλ: **“Σφράγισε την όραση”** των 2300 ημερονύχτων **“επειδή είναι για πολλές ημέρες”** (Δανιήλ 8:26). Αργότερα, όταν δόθηκε στον Δανιήλ ένα όραμα με πληροφορίες για τον **“καιρό θλίψης”** όταν **“ο λαός σου θα διασωθεί”** και **“πολλοί που κοιμούνται μέσα στο χώμα της γης θα σηκωθούν”**, ο Θεός του είπε **“κλείσε με ασφαλή τρόπο αυτά τα λόγια, και σφράγισε το βιβλίο μέχρι τον έσχατο καιρό”** (Δανιήλ 12:1-4). Ο άγγελος έδωσε στον Δανιήλ κάποιες χρονικές περιόδους για τα γεγονότα των τελευταίων ημερών (**“θα είναι σε καιρόν, καιρούς, και μισόν καιρό”**, **“θα είναι 1290 ημέρες... 1335 ημέρες”** Δανιήλ 12:7,11,12), αλλά δεν του εξήγησε τη σημασία τους. Ο Δανιήλ συνέχισε να ρωτά για τις προφητείες του έσχατου καιρού και τελικά ο άγγελος του είπε: **“Πήγαινε, Δανιήλ· επειδή, τα λόγια αυτά είναι κλεισμένα και σφραγισμένα, μέχρι τον έσχατο καιρό”** (Δανιήλ 12:9).²

Ο Χριστός επίσης επισήμανε ότι οι άνθρωποι της εποχής Του δεν θα γνώριζαν λεπτομέρειες για τις έσχατες ημέρες. Όταν πλησίαζε η ώρα της ανάληψής Του, μια τελευταία απορία των μαθητών Του ήταν το πότε θα αποκαθιστούσε τη βασιλεία Του. **“Και τους είπε: Δεν ανήκει σε σας να γνωρίζετε τα χρόνια ή τους καιρούς που ο πατέρας έβαλε στη δική του εξουσία”** (Πράξεις 1:6,7).

Ο Ιησούς ήταν κατηγορηματικός ότι κανείς δεν γνωρίζει την ημέρα και την ώρα της επιστροφής Του, παρά μόνο ο Πατέρας (Ματθαίον 24:36, Μάρκον 13:32). Την ίδια στιγμή όμως, έδωσε στους μαθητές Του σημεία και προφητείες ώστε οι ακόλουθοί Του να γνωρίζουν πότε πλησιάζει ο καιρός. Μπορούμε λοιπόν να συμπεράνουμε ότι τα σφραγισμένα μηνύματα των επτά βροντών έχουν σχέση με το χρόνο, τα γεγονότα, τα σημεία και τις κρίσεις που θα προηγηθούν της έλευσης του Χριστού.

Αυτή η άποψη υποστηρίζεται από το γεγονός ότι ο **“ισχυρός άγγελος... έκραξε με δυνατή φωνή όπως βρυχάται το λιοντάρι”**. Ο προφήτης Αμώς συσχετίζει το βρυχηθμό του λιονταριού με προφητείες που αποκαλύπτουν το μέλλον: **“Βέβαια ο Κύριος ο Θεός δεν θα κάνει τίποτε, χωρίς να αποκαλύψει το απόκρυφό του στους δούλους του τους προφήτες. Το λιοντάρι βρύχησε· ποιος δεν θα φοβηθεί; Ο Κύριος ο Θεός μίλησε· ποιος δεν θα προφητεύει;”** (Αμώς 3:7,8). Επιπλέον, αυτά τα μηνύματα αποκαλούνται **“επτά βροντές”**. Ο αριθμός επτά εκφράζει πληρότητα και αρτιότητα. Οι βροντές στην Αποκάλυψη αφορούν στην εκτέλεση των κρίσεων (βλ. 4:5 *Δυο Είδη Κρίσης*). Αυτό υποδηλώνει ότι το μήνυμα των επτά βροντών περιέχει πληροφορίες σχετικά με την ολοκλήρωση των κρίσεων που θα έρθουν και κορυφώνονται μέχρι τη Δευτέρα Παρουσία.

Το πιο αδιάσειστο στοιχείο ότι τα μηνύματα των επτά βροντών σχετίζονται με τις προφητείες των έσχατων ημερών βρίσκεται στις προφητείες του Δανιήλ, που δείχνουν ότι πληροφορίες για τα γεγονότα των έσχατων καιρών έπρεπε να σφραγιστούν, αλλά θα αποκαλύπτονταν και θα γίνονταν κατανοητές στο τέλος του κόσμου.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΑΝΙΗΛ

“Και ο άγγελος που είδα να στέκεται επάνω στη θάλασσα κι επάνω στη γη, σήκωσε το χέρι του στον ουρανό, κι ορκίστηκε σ’ αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων, που έκτισε τον ουρανό, κι εκείνα που είναι μέσα σ’ αυτόν, και τη γη, κι εκείνα που είναι σ’ αυτή, και τη θάλασσα, κι εκείνα που είναι μέσα σ’ αυτή, ότι καιρός δεν θα υπάρχει πλέον· αλλά κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει, τότε θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού, όπως φανέρωσε στους δικούς του δούλους, τους προφήτες.” Αποκάλυψη 10:5-7.

Ο προφήτης Δανιήλ έγραψε μία ανάλογη περικοπή στο Δανιήλ κεφάλαια 10-12, που προφανώς του είχε δοθεί από τον ίδιο ισχυρό άγγελο. Ο Ιωάννης και ο Δανιήλ χρησιμοποιούν ελαφρώς διαφορετικό λεξιλόγιο, εκφράζοντας αυτά που βλέπουν με τα δικά του λόγια ο καθένας, αλλά είναι σαφές ότι και οι δυο έβλεπαν την ίδια σκηνή.

² Βλ. επίσης Ησαΐα 29:11,12.

Δανιήλ 10-12	Αποκάλυψη 10
“Ένας άνθρωπος ντυμένος λινά” (10:5)	“ένας άλλος ισχυρός άγγελος... ντυμένος με νεφέλη” (εδ.1)
“Το πρόσωπό του σαν θέα αστραπής” (10:6)	“Το πρόσωπό του ήταν σαν τον ήλιο” (εδ.1)
“Οι βραχίονες του και τα πόδια του σαν όψη χαλκού αστραφτερού” (10:6)	“Τα πόδια του σαν στύλοι φωτιάς” (εδ.1)
“Ο άνδρας... ήταν επάνω από τα νερά” (12:6)	“Το δεξί του πόδι επάνω στη θάλασσα” (εδ.2)
“Ύψωσε το δεξί του χέρι και το αριστερό του στον ουρανό” (12:7)	“Σήκωσε το χέρι του στον ουρανό” (εδ.5)
“Ορκίστηκε σ’ αυτόν που ζει στον αιώνα” (12:7)	“Ορκίστηκε σ’ αυτόν που ζει στους αιώνες” (εδ.6)
“Τα λόγια αυτά είναι κλεισμένα και σφραγισμένα μέχρι τον έσχατο καιρό” (12:9)	“Σφράγισε εκείνα που μίλησαν οι επτά βροντές” (εδ.4)

Χωρίς αμφιβολία ο Δανιήλ και ο Ιωάννης συνάντησαν τον ίδιο μηνυτή και άρα τα μηνύματα θα πρέπει να είναι αλληλένδετα. Στο βιβλίο του Δανιήλ μαθαίνουμε το θέμα του μηνύματος. Ο Δανιήλ είδε σε όραμα τρομερά πράγματα να συμβαίνουν στο λαό του Θεού στη διάρκεια του μακροχρόνιου πόλεμου μεταξύ του βασιλιά του Βορρά και του βασιλιά του Νότου (Δανιήλ 10:19-11:45). Ο άγγελος όμως τον διαβεβαιώνει ότι θα υπάρξει αίσιο τέλος: “Θα εγερθεί ο Μιχαήλ... ο λαός σου θα διασωθεί... πολλοί απ’ αυτούς που κοιμούνται μέσα στο χώμα της γης θα σηκωθούν... οι συνετοί θα λάμπουν όπως η λαμπρότητα του στερεώματος, κι αυτοί που επιστρέφουν πολλούς σε δικαιοσύνη, όπως τα αστέρια, στους αιώνες των αιώνων” (Δανιήλ 12:1-3). Ένας άλλος άγγελος ρώτησε: “Μέχρι πότε θα είναι το τέλος αυτών των θαυμάσιων πραγμάτων;” και του απάντησε, “Θα είναι σε καιρόν, καιρούς, και μισόν καιρό· και όταν συντελεστεί ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού, όλα αυτά θα εκπληρωθούν” (Δανιήλ 12:7). Ο Δανιήλ συνέχισε να μη καταλαβαίνει και ζήτησε διευκρινήσεις: “Κύριέ μου, ποιο είναι το τέλος τους;” και ο άγγελος του απάντησε: “Τα λόγια αυτά είναι κλεισμένα και σφραγισμένα, μέχρι τον έσχατο καιρό... κανένας από τους ασεβείς δεν θα καταλάβει· όμως, οι συνετοί θα καταλάβουν. Και από τον καιρό, που η παντοτινή θυσία θα αφαιρεθεί, και το βδέλυγμα της ερήμωσης θα στηθεί, θα είναι 1290 ημέρες. Μακάριος όποιος υπομείνει, και φτάσει σε 1335 ημέρες” (Δανιήλ 12:8-13).

Το μήνυμα αφορούσε προφητικές χρονικές περιόδους: “καιρόν, καιρούς, και μισόν καιρό”, “1290 ημέρες” και “1335 ημέρες”. Τα “λόγια” του μηνύματος έπρεπε να σφραγιστούν τη στιγμή που δόθηκε το μήνυμα και μέχρι “τον έσχατο καιρό”, υποδηλώνοντας ότι στον έσχατο καιρό τα λόγια θα αποκαλυφθούν και “οι συνετοί θα καταλάβουν”. Ένα βασικό σημείο που βοηθά στην κατανόηση είναι “το βδέλυγμα της ερήμωσης”.

Στην Αποκάλυψη 10 εμφανίζεται ο ίδιος άγγελος που είχε δει ο Δανιήλ, κρατώντας “**στο χέρι του ένα μικρό βιβλίο ανοιγμένο**”. Φαίνεται να είναι το ίδιο βιβλίο τα λόγια του οποίου ήταν “σφραγισμένα, μέχρι τον έσχατο καιρό” στο Δανιήλ κεφάλαιο 12. Σε αυτό το βιβλίο είναι σφραγισμένη η αποκάλυψη της σημασίας των χρονικών περιόδων του έσχατου καιρού, τα σχετικά γεγονότα και όσες πληροφορίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για το λαό του Θεού στον έσχατο καιρό. Στον Δανιήλ είχε λεχθεί: “Σφράγισε το βιβλίο, μέχρι τον έσχατο καιρό· τότε, πολλοί θα περιτρέχουν και η γνώση θα πληθυνθεί” (Δανιήλ 12:4). Αυτό το εδάφιο δεν αναφέρεται στη μεγάλη πρόοδο της επικοινωνίας, των μεταφορών και της τεχνολογίας, όσο εντυπωσιακά και αν είναι αυτά. Το ευρύτερο πλαίσιο³ δείχνει ότι αναφέρεται στη γνώση σχετικά με τις σφραγισμένες προφητείες που θα αυξάνει. Μεγάλο μέρος αυτής της γνώσης βρίσκεται στο βιβλίο του Δανιήλ και της Αποκάλυψης. Σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τον έσχατο καιρό μπορούμε επίσης να αντλήσουμε από τα λόγια του Χρίστου στο Ματθαίον κεφάλαιο 24 (και από τις αντίστοιχες περικοπές στο Μάρκον 13 και Λουκάν 21).

³ Το ευρύτερο πλαίσιο του Δανιήλ 2 είναι τα γεγονότα και οι χρονικές περίοδοι προς το τέλος της ιστορίας της γης όταν θα “είναι καιρός θλίψης, που ποτέ δεν έχει γίνει” και όταν ο λαός του Θεού “θα διασωθεί” (εδ. 1). Δεν υπάρχει κάτι στο κεφάλαιο και ιδιαίτερα στις απορίες του Δανιήλ, που θα μπορούσε να απαντηθεί με μία σκιαγράφιση των τεχνολογικών επιτευγμάτων των έσχατων ημερών. Επιπλέον, η Εβραϊκή λέξη “γνώση” χρησιμοποιεί οριστικό άρθρο “η γνώση”, υποδηλώνοντας ότι είναι κάτι συγκεκριμένο και όχι απλώς γενικές γνώσεις. Η συγκεκριμένη γνώση που έχει αναφερθεί είναι η κατανόηση των προφητειών.

Το κεφάλαιο 24 στο Ματθαίον έχει σημαντικές αντιστοιχίες με το Δανιήλ 12 και με την Αποκάλυψη 10. Σύμφωνα με το Δανιήλ 12:11, ένα στοιχείο για την κατανόηση των τελευταίων γεγονότων και των χρονικών περιόδων είναι “ο καιρός, που... το βδέλυγμα της ερήμωσης θα στηθεί” (Δανιήλ 12:11). Ο Χριστός στο Ματθαίον 24 παροτρύνει τους ακολούθους Του να κατανοήσουν και να ανταποκριθούν στο “βδέλυγμα της ερήμωσης, για το οποίο μίλησε ο προφήτης Δανιήλ” (Ματθαίον 24:15).

Επιπλέον, ο “**ισχυρός άγγελος**” που έχει “**στο χέρι του ένα μικρό βιβλίο ανοιγμένο... ορκίστηκε σ’ αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων, ο οποίος έκτισε τον ουρανό, και εκείνα που είναι μέσα σ’ αυτόν, και τη γη, και εκείνα που είναι σ’ αυτή, και τη θάλασσα, και εκείνα που είναι μέσα σ’ αυτή**” (Αποκάλυψη 10:6). Αυτά τα λόγια είναι μία ξεκάθαρη αναφορά στην Έξοδο 20:11 και πιο συγκεκριμένα στην εντολή του Σαββάτου: “Σε έξι ημέρες δημιούργησε ο Κύριος τον ουρανό και τη γη, τη θάλασσα, και όλα όσα βρίσκονται μέσα σ’ αυτά· και κατά την έβδομη ημέρα αναπαύθηκε”. Στο Ματθαίον 24 αναφέρει επίσης το Σάββατο⁴ και όπως θα δούμε στο κεφάλαιο 13, το Σάββατο είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα στη μεγάλη θλίψη. Εξαιτίας αυτών των συσχετισμών (δηλ. του βδελύγματος της ερήμωσης και του Σαββάτου) και της ανάγκης να κατανοήσουμε όλες τις προφητείες των έσχατων καιρών, για να “αποσφραγίσουμε” τα μηνύματα των επτά βροντών, θα παρουσιάσουμε μια μελέτη σχετικά με το Ματθαίον κεφάλαιο 24.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ 24

Στο Ματθαίον κεφάλαιο 24 ο Χριστός δίνει μια σύντομη αλλά εντυπωσιακά κατανοητή περιγραφή των μελλοντικών γεγονότων μέχρι την επιστροφή Του. Η αφήγηση αυτή συνέβη δυο ημέρες πριν το δείπνο του Πάσχα που θα σταυρωνόταν ο Χριστός. Οι γραμματείς, οι Φαρισαίοι και οι Σαδδουκαίοι είχαν προσπαθήσει ανεπιτυχώς να Τον παγιδέψουν με πονηρές επιχειρηματολογίες και Εκείνος είχε ξεσκεπάσει πλήρως την υποκρισία τους. Στο τέλος έκλαψε για την πόλη και για το λαό Του: “Ιερουσαλήμ, Ιερουσαλήμ, εσύ που φονεύεις τους προφήτες, και λιθοβολείς τους απεσταλμένους σε σένα... Δέστε, ο οίκος σας αφήνεται σε σας έρημος” (Ματθαίον 23:37,38).

Οι μαθητές ταράχτηκαν όταν άκουσαν αυτά τα λόγια. Ο ναός στην Ιερουσαλήμ ήταν ένα από τα θαύματα του κόσμου εκείνη την εποχή, το καμάρι των Ισραηλιτών και η σκέψη ότι θα καταστρεφόταν ήταν ασύλληπτη. Ως απάντηση στις δηλώσεις τους ότι τα τεράστια πέτρινα οικοδομήματα ήταν άτρωτα, ο Χριστός δίνει μια ακόμα πιο συγκλονιστική απάντηση. “Όταν ο Ιησούς βγήκε έξω, αναχωρούσε από το ιερό· και ήρθαν κοντά του οι μαθητές του για να του επιδείξουν τις οικοδομές του ιερού. Κι ο Ιησούς είπε σ’ αυτούς: Σας διαβεβαιώνω ότι, δεν θα αφεθεί εδώ πέτρα επάνω σε πέτρα, που δεν θα κατακρεμιστεί” (Ματθαίον 24:1,2).

Για να συμβεί ένα τόσο κοσμοϊστορικό γεγονός οι μαθητές υπέθεσαν ότι ο Χριστός αναφερόταν στο τέλος του κόσμου, όταν θα επέστρεφε και θα εδραίωνε τη Βασιλεία Του. Επιθυμώντας να κατανοήσουν το νόημα των λόγων Του οι μαθητές “ήρθαν κοντά του, κατ’ ιδίαν... λέγοντας: Πες μας, πότε θα γίνουν αυτά; Και ποιο θα είναι το σημείο της παρουσίας σου, και της συντέλειας του αιώνα;” (εδ. 3). Μολονότι δεν το συνειδητοποίησαν, οι μαθητές έθεταν ουσιαστικά τρία ερωτήματα, για γεγονότα που εσφαλμένως θεωρούσαν ότι θα συνέβαιναν εκείνο το διάστημα.

1. “Πότε θα γίνουν αυτά;” Η λέξη “αυτά” αναφέρεται στην καταστροφή του ναού και της Ιερουσαλήμ το 70 μ.Χ. από τον στρατηγό Τίτο και τον Ρωμαϊκό στρατό.
2. “Ποιο θα είναι το σημείο της παρουσίας σου;” Εδώ οι μαθητές θέλουν να μάθουν τα σημεία που θα προηγηθούν της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού.
3. “(Ποιο θα είναι το σημείο της) συντέλειας του αιώνα;” Σε άλλες περικοπές που χρησιμοποιεί ο Χριστός τη φράση “η συντέλεια του αιώνα”, αναφέρεται στην τελευταία περίοδο της ιστορίας του κόσμου, όταν οι άγγελοι θα κρίνουν και θα διαχωρίσουν τους δίκαιους από τους ασεβείς.⁵ Ο προφήτης Δανιήλ

⁴ “Και προσεύχεστε, η φυγή σας να μη γίνει μέσα σε χειμώνα ούτε σε Σάββατο” (Ματθαίον 24:20). Ακόμα και εκείνοι που πιστεύουν ότι το Ματθαίον 24, αναφέρεται μόνο στην καταστροφή της Ιερουσαλήμ το 70 μ.Χ. πρέπει να παραδεχθούν ότι ο Χριστός θεωρούσε ότι το Σάββατο θα συνέχιζε να είναι σημαντικό για τους χριστιανούς για πολύ καιρό μετά τη σταύρωση και την αναστάσή Του.

⁵ Στην παραβολή του σιταριού και των ζιζανίων (Ματθαίον 13:24-43) ο Χριστός λέει: “Η βασιλεία των ουρανών ομοιώθηκε με έναν άνθρωπο, που έσπειρε στο χωράφι του καλόν σπόρο· αλλά, ενώ οι άνθρωποι κοιμόνταν, ήρθε ο εχθρός του, και έσπειρε ζιζάνια ανάμεσα στο σιτάρι” (εδ. 24,25). Ο κύριος είπε στους δούλους: “αφήστε να

αποκαλεί αυτή την περίοδο “έσχατους καιρούς” (Δανιήλ 8:17) και βλέπει ότι αυτή η περίοδος θα ξεκινήσει στο τέλος των 2300 ημερονυκτίων (ετών) στο Δανιήλ 8:14, όταν “το αγιαστήριο θα καθαριστεί”. Ο καθαρισμός του αγιαστηρίου αναφέρεται στην Ημέρα του Εξιλασμού (τη “Διερευνητική Κρίση”) που ξεκίνησε το 1844.⁶

Βλέπουμε ότι οι μαθητές έθεσαν τρία ερωτήματα σχετικά με τρία διαφορετικά γεγονότα που συμβαίνουν σε τρεις διαφορετικές χρονικές περιόδους. Ο Χριστός δεν αποσαφηνίζει την παρανόησή τους εκείνη τη στιγμή και οι μαθητές ουσιαστικά δεν ήταν έτοιμοι, ούτε ψυχολογικά ούτε πνευματικά, για μια πλήρη αποκάλυψη του μέλλοντος.⁷ Τους δίνει όμως μια απάντηση που με επιδέξιο τρόπο αναφέρεται και στις τρεις ερωτήσεις ταυτόχρονα.⁸

“Και απαντώντας ο Ιησούς, τους είπε: Βλέπετε μήπως κάποιος σας πλανήσει· επειδή, θα έρθουν πολλοί στο όνομά μου, λέγοντας: Εγώ είμαι ο Χριστός· και θα πλανήσουν πολλούς” (Ματθαίον 24:4). Το κύριο θέμα της ομιλίας Του δεν είναι να δώσει μια λεπτομερή αποκάλυψη των μελλοντικών γεγονότων, αλλά να βοηθήσει εκείνους που θα βιώσουν αυτά τα γεγονότα να μη πλανηθούν. Τρεις φορές τονίζει τις απάτες που θα συνοδέψουν την καταστροφή της Ιερουσαλήμ, την επερχόμενη ‘συντέλεια του αιώνα’ και τη Δευτέρα Παρουσία.

Ο Χριστός προειδοποιεί επίσης να μην ερμηνεύουμε αλλά ούτε και να εφαρμόζουμε συγκεκριμένες προφητείες ανάλογα με τους τίτλους ειδήσεων που ακούμε. *“Και θα ακούσετε πολέμους και φήμες πολέμων· προσέχετε, μην ταραχτείτε· επειδή, όλα αυτά πρέπει να γίνουν· αλλά, δεν είναι ακόμα το τέλος. Επειδή, θα εγερθεί έθνος ενάντια σε έθνος, και βασιλεία ενάντια σε βασιλεία· και θα γίνουν πείνες και μεταδοτικές αρρώστιες, και σεισμοί κατά τόπους. Όλα αυτά είναι αρχή ωδίνων”* (Ματθαίον 24:6-8). Κάθε φορά που γίνεται ένας πόλεμος, ένας μεγάλος σεισμός ή επικρατούν καταστροφικά καιρικά φαινόμενα, οι άνθρωποι αρχίζουν να μιλάνε για το τέλος του κόσμου. Αναμφίβολα ορισμένα γεγονότα, όπως οι δυο παγκόσμιοι πόλεμοι και οι πρόσφατοι καταστρεπτικοί σεισμοί, τραβούν την προσοχή μας. Ωστόσο, ο

αυξάνονται και τα δύο μαζί μέχρι τον θερισμό· και κατά τον καιρό του θερισμού θα πω στους θεριστές: Μαζέψτε πρώτα τα ζιζάνια, και να τα δέσετε σε δέσμες, για να τα κατακάψετε· το σιτάρι, όμως, συγκεντρώστε το στην αποθήκη μου” (εδ. 30). Αυτό δείχνει τη διαδικασία του διαχωρισμού, της συλλογής και του δεσίματος των δεματιών πριν το τελικό κάψιμο των ζιζανίων. Στην ερμηνεία του ο Χριστός διευκρινίζει: “ο θερισμός είναι η συντέλεια του αιώνα”. Ο Χριστός συνεχίζει: “Οι θεριστές είναι οι άγγελοι. Όπως, λοιπόν, μαζεύονται τα ζιζάνια και κατακαίγονται στη φωτιά, έτσι θα είναι στη συντέλεια αυτού του αιώνα· ο Υιός του ανθρώπου θα στείλει τους αγγέλους του, και θα μαζέψουν από τη βασιλεία του όλα τα σκάνδαλα και εκείνους που πράττουν την ανομία· και θα τους ρίξουν στο καμίνι της φωτιάς” (εδ. 39-42). Σε αυτά τα εδάφια βλέπουμε τις δυο φάσεις της κρίσης: τον διαχωρισμό (διερευνητική κρίση) και την αμοιβή ή τιμωρία (εκτελεστική κρίση). Οι δυο φάσεις παρουσιάζονται πιο ξεκάθαρα στην παραβολή με το δίκτυ, στο Ματθαίον 13:47-51. “Η βασιλεία των ουρανών είναι όμοια με δίκτυ, που ρίχτηκε στη θάλασσα, και μάζεψε από κάθε είδος· το οποίο, όταν γέμισε, το ανέβασαν στην ακρογιαλιά, και, αφού κάθισαν, συγκέντρωσαν τα καλά σε σκεύη, ενώ τα άχρηστα τα πέταξαν έξω. Έτσι θα είναι κατά τη συντέλεια του αιώνα· θα βγουν οι άγγελοι, και θα αποχωρίσουν τους πονηρούς από μέσα από τους δικαίους, και θα τους ρίξουν στο καμίνι της φωτιάς· εκεί θα είναι το κλάμα και το τρίξιμο των δοντιών”. Εδώ ο Ιησούς δείχνει ξεκάθαρα ότι η συντέλεια του αιώνα είναι ο καιρός όπου οι ασεβείς και οι δίκαιοι διαχωρίζονται, με αποτέλεσμα να καούν οι ασεβείς και οι δίκαιοι να κληρονομήσουν τη Βασιλεία του Θεού. Αυτό αντιστοιχεί στην Ημέρα του Εξιλασμού, τη διερευνητική κρίση που ξεκίνησε το 1844 και την εκτελεστική κρίση που θα ακολουθήσει στη Δευτέρα Παρουσία και στη χιλιετία.

⁶ Βλ. ενότητες 3:8, 4:1, 5:7,8, 14:7 και Παράρτημα 5 για επεξήγηση της Ημέρας του Εξιλασμού και τον υπολογισμό των 2300 ημερονυκτίων.

⁷ Εκείνο το διάστημα οι μαθητές δεν είχαν σαφή αντίληψη της σημασίας της Βασιλείας του Θεού, ούτε το πως θα εδραιωθεί. Ο Χριστός τους λέει: “Έχω πολλά ακόμα να σας πω, όμως δεν μπορείτε τώρα να τα βασιτάζετε” (Ιωάννην 16:12).

⁸ Η χρήση συνδυαστικών προφητειών με πολλαπλές εφαρμογές είναι κάτι που συναντάμε στον Ησαΐα κεφάλαιο 13, όπου έχουμε την κρίση της Βαβυλώνας που αφορά στην αρχαία Βαβυλώνα (“Θα ξεσηκώσω τους Μήδους εναντίον τους” εδ.17), αλλά και τη Βαβυλώνα των έσχατων καιρών (“Η ημέρα του Κυρίου έρχεται... ο ήλιος θα σκοτεινιάσει στην ανατολή του, και το φεγγάρι δεν θα εκπέμψει το φως του. Και θα παιδεύσω τον κόσμο για την κακία του...” εδ. 9-11). Παρομοίως ο απόστολος Πέτρος δηλώνει για τη προφητεία του Ιωήλ 2:28-32 ότι εκπληρώθηκε την ημέρα της Πεντηκοστής (“Θα εκχέω το πνεύμα μου επάνω σε κάθε σάρκα...” εδ.28), αλλά το ευρύτερο πλαίσιο δείχνει ότι η κύρια εκπλήρωσή της θα είναι στις έσχατες ημέρες (“Ο ήλιος θα μεταστραφεί σε σκοτάδι, και το φεγγάρι σε αίμα, πριν έρθει η ημέρα του Κυρίου, η μεγάλη και επιφανής” Ιωήλ 2:31).

Χριστός μας λέει να μην ταραχτούμε· πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας αλλού, για να εντοπίσουμε τα σημεία της έλευσής Του.

ΤΟ ΒΔΕΛΥΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΩΣΗΣ

Ένα στοιχείο για την κατανόηση αυτής της προφητείας βρίσκεται στο εδάφιο 15: “Όταν, λοιπόν, δείτε το βδέλυγμα της ερήμωσης, για το οποίο μίλησε ο προφήτης Δανιήλ, να στέκεται στον άγιο τόπο, (εκείνος που διαβάζει, ας καταλαβαίνει...)” (Ματθαίον 24:15). Ο Χριστός συνδέει την κατανόηση των προφητειών Του, με την κατανόηση του ‘βδελύγματος της ερήμωσης’ που συναντάμε στον Δανιήλ. Το ‘βδέλυγμα της ερήμωσης’ αναφέρεται τρεις φορές στον Δανιήλ, κάθε φορά σε ένα διαφορετικό πλαίσιο, που αντιστοιχεί στα τρία γεγονότα, που κάνει μνεία ο Χριστός στο Ματθαίον 24.

1. Το βδέλυγμα της ερήμωσης αναφέρεται στο πλαίσιο των 70 “εβδομάδων” (490 χρόνια) διορίας, που ορίστηκε για τους Ισραηλίτες: “Εβδομήντα εβδομάδες διορίστηκαν για τον λαό σου, και για την άγια πόλη σου, ώστε να συντελεστεί η παράβαση...” (Δανιήλ 9:24). Αυτή η δοκιμαστική περίοδος ολοκληρώνεται με τον “Χριστό τον Ηγήτορα” ο οποίος “θα εκκοπεί, όμως, όχι για τον εαυτό Του” (στο σταυρό “αποκόπηκε” για την αμαρτωλή ανθρωπότητα). “Και θα κάνει (ο Χριστός) στερεή διαθήκη με πολλούς για μια εβδομάδα⁹ και στο μέσον της εβδομάδας θα σταματήσει η θυσία και η προσφορά” (μέσω της θυσίας Του ο Χριστός έθεσε τέλος στο τελετουργικό σύστημα). “Και ο λαός του ηγήτορα, που θάρθει (οι Ρωμαίοι), θα αφανίσει την πόλη και το αγιαστήριο... και επάνω στο πτερύγιο του Ιερού θα είναι το βδέλυγμα της ερήμωσης” (Δανιήλ 9:26,27). Σε αυτή την περικοπή το βδέλυγμα της ερήμωσης συνδέεται με τις καταστρεπτικές κρίσεις, που υπέστησαν οι Εβραίοι, αφότου απέρριψαν τον Χριστό, και συγκεκριμένα την καταστροφή του ναού και της Ιερουσαλήμ από τους Ρωμαίους το 70 μ.Χ. (βλ. Παράρτημα 10 και Παράρτημα 4 για περισσότερες πληροφορίες).

2. Η δεύτερη αναφορά στο βδέλυγμα της ερήμωσης βρίσκεται στην αφήγηση της ιστορίας του μεγάλου πολέμου μεταξύ του βασιλιά του Βορρά και του βασιλιά του Νότου στο Δανιήλ 11 (βλ. 9: Βασιλιάδες του Βορρά και Νότου και Παράρτημα 3 για λεπτομέρειες). Εν ολίγοις, οι βασιλιάδες του Βορρά και του Νότου αποτελούν δυο αντιτιθέμενες δυνάμεις, που και οι δυο εχθρεύονται το λαό του Θεού. Εμφανίστηκαν μετά τη διάσπαση της Ελληνικής αυτοκρατορίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου (Δανιήλ 11:3,4), με το βόρειο βασίλειο των Σελευκιδών (σήμερα Συρία και Τουρκία) και το νότιο βασίλειο των Πτολεμαίων στην Αίγυπτο. Καθώς η προφητεία εξελίσσεται, ο βασιλιάς του Βορρά εξελίσσεται στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και αργότερα στην παπική Ρώμη, αντιτιθέμενη στις νότιες μουσουλμανικές αυτοκρατορίες την εποχή των σταυροφοριών. Ο αληθινός λαός του Θεού, πρώτα στην Παλαιστίνη και κυρίως αργότερα στην Ευρώπη, παγιδεύεται ανάμεσα στις δυο αυτές δυνάμεις. Καθώς η ιστορία φτάνει στην εποχή του Μεσαίωνα, ο άγγελος εξηγεί: “Και οι βραχίονες θα σηκωθούν εξαιτίας του (του βασιλιά του βορρά), και θα βεβηλώσουν το αγιαστήριο της δύναμης, και θα αφαιρέσουν την παντοτινή θυσία, και θα στήσουν το βδέλυγμα της ερήμωσης” (Δανιήλ 11:31). Το βδέλυγμα της ερήμωσης που αναφέρεται εδώ, είναι ο διωγμός των αληθινών Χριστιανών που δεν ασπάζονται το παπικό θρησκευτικό σύστημα, με αποκορύφωμα την Ιερά Εξέταση (βλ. Παράρτημα 10).

3. Η τρίτη αναφορά στο βδέλυγμα της ερήμωσης βρίσκεται στο Δανιήλ κεφάλαιο 12. Σε απάντηση των τελευταίων επιθέσεων του βασιλιά του Βορρά (Δανιήλ 11:40-45) ο Μιχαήλ (ο Χριστός)¹⁰ θα “εγερθεί” (ολοκληρώνει το μεσιτικό Του έργο) και θα ξεκινήσει ο “καιρός θλίψης, που ποτέ δεν έχει γίνει, αφότου υπήρξε έθνος, μέχρι εκείνον τον καιρό” (Δανιήλ 12:1). Τότε ο λαός του Θεού “θα διασωθεί... και πολλοί απ’ αυτούς που κοιμούνται μέσα στο χώμα της γης θα σηκωθούν” (Δευτέρα Παρουσία και ανάσταση) εδ. 1,2. Ο Δανιήλ “άκουσε, αλλά δεν κατάλαβε” και γι’ αυτό ρώτησε τον άγγελο, “Κύριέ μου, ποιο είναι το τέλος τους;” (εδ. 8). Ο άγγελος τον πληροφορεί ότι “από τον καιρό, που η παντοτινή θυσία θα αφαιρεθεί,

⁹ Αυτή η τελευταία “εβδομάδα” (επτά χρόνια σε προφητικό χρόνο) περιλαμβάνει τα 3 ½ χρόνια διακονίας του Χριστού συν τα επόμενα 3 ½ μέχρι το λιθοβολισμό του Στέφανου, όπου το ευαγγέλιο κηρύχθηκε αποκλειστικά στους Εβραίους. Στο τέλος της διορίας “έγινε μεγάλος διωγμός ενάντια στην εκκλησία... εκείνοι μεν λοιπόν, που διασπάρθηκαν, διαπέρασαν τους τόπους, ευαγγελιζόμενοι τον λόγο” (Πράξεις 8:1-4). Οι Ισραηλίτες είχαν σφραγίσει την απόρριψη του Χριστού και έχασαν το προνόμιο να ονομάζονται ‘εκλεκτός λαός’ του Θεού. (Για περαιτέρω μελέτη της προφητείας των 70 εβδομάδων βλ. Παράρτημα 4).

¹⁰ Βλ. 12:7-9 Ο Μιχαήλ Διώχνει τον Σατανά.

και το βδέλυγμα της ερήμωσης θα στηθεί, θα είναι 1290 ημέρες” (εδ. 11,12). Το ευρύτερο πλαίσιο εδώ είναι το τέλος του κόσμου όταν “πολλοί απ’ αυτούς που κοιμούνται μέσα στο χώμα της γης θα σηκωθούν” (εδ. 2). Με άλλα λόγια ο καιρός ακριβώς πριν τη Δευτέρα Παρουσία.¹¹

Συνεπώς, είναι φανερό ότι “το βδέλυγμα της ερήμωσης, για το οποίο μίλησε ο προφήτης Δανιήλ” (Ματθαίον 24:15) αναφέρεται ουσιαστικά σε τρία διαφορετικά χρονολογικά γεγονότα, όμως και στις τρεις εκπληρώσεις της προφητείας τέθηκε ένα αίτημα υποταγής ή θανάτου (προς τους Ρωμαίους το 70 μ.Χ., προς τον παπισμό του Μεσαίωνα και προς την αποστάτιδα Βαβυλώνα στη μεγάλη θλίψη). Οι τρεις εφαρμογές ταιριάζουν απόλυτα με τις τρεις ερωτήσεις των μαθητών: Πότε θα καταστραφεί ο ναός, ποια είναι τα σημεία που θα δείχνουν ότι πλησιάζει ο έσχατος καιρός και ποια σημεία θα συνοδεύουν τη Δευτέρα Παρουσία. Όπως θα δούμε παρακάτω, ο Χριστός απαντά και στα τρία ερωτήματα των μαθητών με ένα θαυμαστό τρόπο.

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ο Ιησούς συνεχίζει να δίνει προειδοποιήσεις και να προλέγει γεγονότα που είχαν σχέση με την καταστροφή της Ιερουσαλήμ, την έναρξη των έσχατων καιρών και τη Δευτέρα Παρουσία.

“Τότε, θα σας παραδώσουν σε θλίψη, και θα σας θανατώσουν” και θα είστε μισούμενοι από όλα τα έθνη εξαιτίας του ονόματός Μου” (Ματθαίον 24:9). Αυτά τα λόγια εκπληρώθηκαν με τους διωγμούς των Χριστιανών από τους Εβραίους και από τους Ρωμαίους με τον Νέρωνα, το 64 μ.Χ. Εκπληρώθηκαν επίσης τον Μεσαίωνα με την Ιερά Εξέταση, η οποία συνέχισε το έργο της μέχρι τον έσχατο καιρό (τέλη 18^{ου}-αρχές 19^{ου} αιώνα) και θα εκπληρωθούν στο μέλλον, στους έσχατους καιρούς, όταν “η μεγάλη πόρνη... θα μεθύσει από το αίμα των αγίων, και από το αίμα των μαρτύρων του Ιησού” (Αποκάλυψη 17:6).¹²

“Θα έρθουν πολλοί στο όνομά μου, λέγοντας: Εγώ είμαι ο Χριστός” και θα πλανήσουν πολλούς” (Ματθαίον 24:5). *“Θα σηκωθούν πολλοί ψευδοπροφήτες, και θα πλανήσουν πολλούς”* (εδ. 11). *“Επειδή, θα σηκωθούν ψευδοπροφήτες, και θα δείξουν μεγάλα σημεία και τέρατα, ώστε να πλανήσουν, αν είναι δυνατόν, και τους εκλεκτούς”*(εδ. 24). Τρεις φορές ο Χριστός προειδοποιεί τους μαθητές Του ότι θα εμφανιστούν ψευδοπροφήτες και ψευδόχριστοι (αντίχριστοι). Τα λόγια αυτά εκπληρώθηκαν στην αποστολική εποχή. Ο απόστολος Ιωάννης έγραψε για την εποχή του ότι “πολλοί αντίχριστοι υπάρχουν” (Α΄ Ιωάννου 2:18). Ακόμα και ο απόστολος Παύλος θεωρήθηκε λανθασμένα ότι ήταν ένας Αιγύπτιος ψευδοπροφήτης που είχε πλανήσει 4000 ανθρώπους (Πράξεις 21:37,38). Επίσης, περίπου στην αρχή του έσχατου καιρού εμφανίστηκαν αρκετοί “προφήτες” με “μηνύματα” από τον Θεό, π.χ. ο Ιωσήφ Σμιθ, ιδρυτής της Εκκλησίας των Μορμόνων το 1830 και οι αδελφές Φοξ, οι οποίες ξεκίνησαν το κίνημα του σύγχρονου πνευματισμού το 1848. Η τελική εκπλήρωση θα συμβεί μόλις πριν τη Δευτέρα Παρουσία, όταν “ο άνομος (ο αντίχριστος) θα αποκαλυφθεί... με ενέργεια του σατανά, με κάθε δύναμη και σημεία και τέρατα ψεύδους, και με κάθε απάτη της αδικίας” (Β΄ Θεσσαλονικείς 2:8,9).

“Και τούτο το ευαγγέλιο της βασιλείας θα κηρυχθεί σε ολόκληρη την οικουμένη, για μαρτυρία σε όλα τα έθνη” και τότε, θα έρθει το τέλος” (Ματθαίον 24:14). Ο Παύλος δήλωσε ότι στην εποχή του “το ευαγγέλιο... κηρύχθηκε σε ολόκληρη την κτίση που είναι κάτω από τον ουρανό” (Κολοσσαείς 1:23), αναφερόμενος στη διακονία ανδρών και γυναικών που με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος διέδωσαν το Ευαγγέλιο από στόμα σε στόμα σε όλον τον τότε γνωστό κόσμο. Τον 18^ο αιώνα ο Ουίλλιαμ Κάρεϋ, ξεκίνησε το ιεραποστολικό κίνημα και μέχρι τα μέσα του 1800 είχε στείλει προτεστάντες ιεραποστόλους σε σχεδόν κάθε χώρα του κόσμου. Η τελική ωστόσο εκπλήρωση της προφητείας δεν θα λάβει χώρα μέχρι οι μαθητές του Χριστού να “κηρύξουν το ευαγγέλιο σε όλη τη κτίση”, “και τότε θα έρθει το τέλος” (Μάρκον 16:15, Ματθαίον 24:14).

¹¹ Κάποιοι μελετητές θεωρούν ότι οι ‘ημέρες’ αφορούν προφητικές ημέρες ή έτη. Ωστόσο, το ευρύτερο πλαίσιο του Δανιήλ 12, αφορά στα γεγονότα αφού ‘εγερθεί ο Μιχαήλ’ και η ερώτηση του Δανιήλ στο εδ. 8 αφορά στο τελευταίο μέρος του οράματος (ξανά αφού εγερθεί ο Μιχαήλ). Επίσης, το γεγονός ότι κάποια άτομα μπορούν να “υπομείνουν και φτάσουν” στο τέλος αυτών των χρονικών περιόδων αποκλείει την εφαρμογή σε εκατοντάδες χρόνια. (Βλ. Παράρτημα 10 για μια πιο εμπεριστατωμένη ανάλυση).

¹² Αυτός δεν είναι ο διωγμός του Μεσαίωνα γιατί η ‘Βαβυλώνα η μεγάλη’ είναι τώρα η “μητέρα των πορνών” που υποδεικνύει ότι τώρα η εκκλησία είναι διασπασμένη στη μητέρα εκκλησία και στις κόρες της, που δεν υπήρχαν μέχρι μετά τον Μεσαίωνα και την προτεσταντική μεταρρύθμιση.

“Όταν, λοιπόν, δείτε το βδέλυγμα της ερήμωσης, για το οποίο μίλησε ο προφήτης Δανιήλ, να στέκεται στον άγιο τόπο... τότε, αυτοί που βρίσκονται στην Ιουδαία ας φεύγουν προς τα βουνά” (Ματθαίον 24:15,16). Η αντίστοιχη περικοπή στον Λουκά τοποθετεί την εκπλήρωση των λόγων του Χριστού στην περίοδο της καταστροφής της Ιερουσαλήμ: “Όταν δείτε την Ιερουσαλήμ περικυκλωμένη από στρατόπεδα, τότε γνωρίστε ότι πλησίασε η ερήμωσή της. Τότε, αυτοί που είναι στην Ιουδαία ας φεύγουν στα βουνά...” (Λουκάν 21:20,21). Μετά από χρόνια εξέγερσης και αντίστασης των Ιουδαίων ενάντια στη Ρωμαϊκή κυριαρχία, ο Ρωμαϊκός στρατός υπό τον Κέστιο Γάλλο περικύκλωσε την Ιερουσαλήμ το 66 μ.Χ., απειλώντας τους Ιουδαίους ή να υποταχθούν στη Ρώμη ή να θανατωθούν. Σύμφωνα με τον ιστορικό Ιώσηπο Φλάβιο, οι Ρωμαίοι είχαν σχεδόν κυριεύσει την πόλη, αλλά για κάποιον ανεξήγητο λόγο αποσύρθηκαν. Οι Χριστιανοί που ζούσαν στην Ιερουσαλήμ, ενθυμούμενοι τα λόγια του Χριστού, έφυγαν από την πόλη και γλίτωσαν από τη σφαγή που έγινε όταν επέστρεψε ο Ρωμαϊκός στρατός υπό τον Τίτο το 70 μ.Χ.¹³ Το βδέλυγμα της ερήμωσης ήταν η παρουσία των ειδωλολατρών στρατιωτών στην Ιερή πόλη, που απαιτούσαν από τους Ιουδαίους να παραδοθούν, αλλιώς θα θανατώνονταν.

Στον Μεσαίωνα η Εκκλησία εγκαθίδρυσε το βδέλυγμα της ερήμωσης, αυτή τη φορά με τον παπισμό να διώκει τους αιρετικούς (βλ. Παράρτημα 10). Η Ιερά Εξέταση επισημοποίησε τους νόμους και τις δικαστικές διαδικασίες που εφαρμόζονταν κατά εκείνων που αρνιόντουσαν να υποταχθούν στους νόμους της Εκκλησίας, εδραίωσαν ένα σύστημα ανακρίσεων με βασανιστήρια από την Εκκλησία και στη συνέχεια καταδίκη και τιμωρία από την κυβέρνηση. Πιστοί Χριστιανοί, όπως οι Βαλδένσιοι βρήκαν καταφύγιο στα βουνά του Πιεντόντ και αρκετοί προτεστάντες μεταρρυθμιστές τον 16^ο αιώνα υποχρεώθηκαν να “φύγουν προς τα βουνά” της Γερμανίας και της Ελβετίας, όπου βρήκαν καταφύγιο και ασφάλεια.¹⁴ Η επιλογή και πάλι ήταν υποταγή ή θάνατος.

Η τελική εκπλήρωση θα συμβεί τον καιρό της μεγάλης θλίψης, με το χάραγμα και τον αριθμό του θηρίου.¹⁵ Θα ψηφιστούν νόμοι, πρώτα για να μην αγοράζουν ούτε να πωλούν όσοι δεν θα έχουν το χάραγμα και τελικά θα εφαρμοστεί ένα θανατικό διάταγμα για όσους αρνηθούν να υποταχθούν. Εκείνη την περίοδο θα είναι εξαιρετικά σημαντικό οι αληθινοί χριστιανοί να αναγνωρίσουν το τελικό “βδέλυγμα της ερήμωσης”, για να “φεύγουν προς τα βουνά” (βλ. 13:15 *Η Εικόνα του Θηρίου και Παράρτημα 10*).

“Επειδή, τότε θα υπάρχει μεγάλη θλίψη, που δεν έγινε από την αρχή του κόσμου μέχρι σήμερα, ούτε θα ξαναγίνει. Και αν δεν συντομεύονταν οι ημέρες εκείνες, δεν θα σωζόταν καμία σάρκα· εξαιτίας, όμως, των εκλεκτών, θα συντομευτούν εκείνες οι ημέρες” (Ματθαίον 24:21,22). Η πολιορκία της Ιερουσαλήμ, με τα απίστευτα βασανιστήρια και με αμέτρητο αριθμό θυμάτων ήταν μια από τις πιο μεγάλες καταστροφές στην ανθρώπινη ιστορία, με αποτέλεσμα οι Εβραίοι να χάσουν για πάντα το ναό τους. Η καταστροφή της Ιερουσαλήμ σημάδεψε το τέλος της εκπλήρωσης της προφητείας στους Ιουδαίους και στην Ιερουσαλήμ.

Οι δοκιμασίες του Μεσαίωνα ήταν οι πιο εκτενείς, με την έννοια ότι συνέβαιναν για εκατοντάδες χρόνια με εκατομμύρια θύματα. Οι σταυροφορίες, οι θρησκευτικοί πόλεμοι και οι διωγμοί προκάλεσαν ένα ασύλληπτο λουτρό αίματος, με κάποιους ιστορικούς να υπολογίζουν ότι σφαγιαστάθηκαν 50 εκατομμύρια άνθρωποι.

Ποτέ όμως δεν υπήρξε και ποτέ δεν θα υπάρξει κάτι που να μπορέσει να συγκριθεί με τη “μεγάλη θλίψη, που δεν έγινε από την αρχή του κόσμου μέχρι σήμερα” (Δανιήλ 12:1). Αυτό θα λάβει χώρα, όταν οι “τέσσερις άνεμοι της γης” λυθούν (οι επτά σάλπιγγες) και “θα εγερθεί ο Μιχαήλ” (οι επτά τελευταίες πληγές). Ο Χριστός είπε “Και αν δεν συντομεύονταν οι ημέρες εκείνες, δεν θα σωζόταν καμία σάρκα” (Ματθαίον 24:22).

¹³ Για μια πλήρη περιγραφή αυτής της τραγωδίας βλ. Maxwell, “God Cares 2”, Pacific Press σ. 24.

¹⁴ Ο Λούθηρος κρύφτηκε στο φρούριο Wartburg στα βουνά της Γερμανίας, όταν καταδικάστηκε από τον Κάρολο Ε΄ στη Δίαιτα της Βέρμης. Ο Ιωάννης Καλβίνος, ο Ουίλλιαμ Φάρελ και ο Ιωάννης Νοξ είναι μερικοί από εκείνους που διέφυγαν από τη Γαλλία και την Αγγλία και βρήκαν καταφύγιο στην Ελβετία. Βλ. “The Great Controversy” White, Pacific Press

¹⁵ Βλ. 13:15 *Η εικόνα του θηρίου* μέχρι το τέλος του κεφαλαίου 13 για λεπτομέρειες σχετικά με την εικόνα, το χάραγμα, τον αριθμό του θηρίου και τις θρησκευτικοπολιτικές δυνάμεις που θα εμπλακούν.

ΣΗΜΕΙΑ

Από τη στιγμή που η προφητεία του Χριστού σχετικά με το ναό της Ιερουσαλήμ εκπληρώθηκε με την καταστροφή της πόλης το 70 μ.Χ., το υπόλοιπο μέρος της προφητείας βρίσκει εφαρμογή στους έσχατους καιρούς και τη Δευτέρα Παρουσία.

“Κι αμέσως, ύστερα από τη θλίψη εκείνων των ημερών, ο ήλιος θα σκοτεινιάσει, και το φεγγάρι δεν θα δώσει το φως του, και τα αστέρια θα πέσουν από τον ουρανό, και οι δυνάμεις των ουρανών θα σαλευτούν” (Ματθαίον 24:29). Η περίοδος της παπικής κυριαρχίας ολοκληρώθηκε στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Μια μέρα εκείνη την εποχή, ο ήλιος σκοτεινίασε: ήταν η 19^η Μαΐου 1780. Ένα παράξενο και βαθύ σκοτάδι κάλυψε τη Νέα Αγγλία της Αμερικής και θεωρήθηκε τότε από πολλούς ως σημείο του τέλους του κόσμου. Λίγα χρόνια αργότερα, στις 13 Νοεμβρίου 1833, συνέβη μια από τις πιο θεαματικές πτώσεις μετεωριτών στην ιστορία, με πτώση 60.000 (!) μετεωριτών την ώρα. Αυτά τα ουράνια σημεία τράβηξαν την προσοχή των Χριστιανών, που γνώριζαν την προφητεία του Χριστού και την αντίστοιχη προφητεία στην Αποκάλυψη 6:12,13.¹⁶ Θεωρήθηκαν σημεία της επικείμενης έλευσης του Χριστού και εκπλήρωσαν το σκοπό τους εφιστώντας την προσοχή του κόσμου στην έναρξη του έσχατου καιρού και το 1844.

Η κύρια εκπλήρωση αυτών των ουράνιων σημείων θα συμβεί “αμέσως ύστερα από τη θλίψη εκείνων των ημερών” στο τέλος των επτά τελευταίων πληγών (βλ. υποσημείωση στο Παράρτημα 10). Στην αντίστοιχη περικοπή στον Λουκά, ο Χριστός περιγράφει τα ίδια σημεία, λέγοντας, “θα υπάρχουν σημεία στον ήλιο και στο φεγγάρι και στα αστέρια και επάνω στη γη στενοχώρια των εθνών με απορία, και θα ηχεί η θάλασσα και τα κύματα... επειδή, οι δυνάμεις των ουρανών θα σαλευτούν. Και τότε θα δουν τον Υιό του ανθρώπου να έρχεται μέσα σε σύννεφο και με δύναμη και πολλή δόξα” (Λουκάν 21:25-27). Ο Ιωάννης αναφέρει τα ίδια σημεία στο πλαίσιο της “μεγάλης ημέρας της οργής” (Αποκάλυψη 6:17), με την πρόσθετη λεπτομέρεια ενός μεγάλου σεισμού που θα καταστρέψει τη “Βαβυλώνα” - “Έγινε ένας μεγάλος σεισμός, και ο ήλιος έγινε μαύρος, σαν τρίχινος σάκος, και το φεγγάρι έγινε σαν αίμα και τα αστέρια του ουρανού έπεσαν στη γη, όπως η συκιά ρίχνει τα ανώριμα σύκα της, όταν σείεται από δυνατόν άνεμο. Και ο ουρανός αποχωρίστηκε «σαν τυλιγμένο βιβλίο», και κάθε βουνό και νησί κινήθηκαν από τους τόπους τους” (Αποκάλυψη 6:12-14). Ο μεγάλος σεισμός, που κινεί “κάθε βουνό και νησί” συμβαίνει στην έβδομη πληγή, μόλις πριν τη Δευτέρα Παρουσία (Αποκάλυψη 16:17-20). Μια επιπλέον λεπτομέρεια είναι ότι “μεγάλο χαλάζι, μέχρι ένα τάλαντο, κατέβαινε από τον ουρανό επάνω στους ανθρώπους”. Ένα τάλαντο ζυγίζει 30 κιλά!

“Και, τότε, θα φανεί το σημείο του Υιού του ανθρώπου στον ουρανό, και, τότε, θα θρηνήσουν όλες οι φυλές της γης” (Ματθαίον 24:30). Δεν προξενεί εντύπωση το γεγονός ότι οι ασεβείς θα θρηνήσουν καθώς θα βλέπουν τα πάντα να ρημάζονται μπροστά τους. Εκείνη τη στιγμή “οι βασιλιάδες της γης, και οι μεγιστάνες, και οι πλούσιοι, και οι χιλιάρχιοι, και οι δυνατοί, και κάθε δούλος, και κάθε ελεύθερος, έκρυψαν τον εαυτό τους στα σπήλαια και στις πέτρες των βουνών, και λένε προς τα βουνά και προς τις πέτρες: Πέστε επάνω μας, και κρύψτε μας από το πρόσωπο εκείνου που κάθεται επάνω στον θρόνο και από την οργή του Αρνίου” (Αποκάλυψη 6:15,16). Φοβούνται Εκείνον που λαχταρούσε να τους σώσει, επειδή ποτέ δεν Τον γνώρισαν.

Για όσους όμως Τον γνώρισαν θα είναι η ημέρα που προσμένουν, η ημέρα που θα αντικρίσουν τον Σωτήρα τους πρόσωπο με πρόσωπο: “Και κατά την ημέρα εκείνη θα πουν: Δέστε, αυτός είναι ο Θεός μας! Τον περιμέναμε, και θα μας σώσει... θα χαρούμε και θα ευφρανθούμε στη σωτηρία Του” (Ησαΐας 25:9). “Και όταν αυτά αρχίσουν να γίνονται, ανασηκωθείτε και σηκώστε ψηλά τα κεφάλια σας επειδή, πλησιάζει η απολύτρωσή σας” (Λουκάν 21:28). “Θα δουν τον Υιό του ανθρώπου να έρχεται επάνω στα σύννεφα του ουρανού με δύναμη και πολλή δόξα. Και θα αποστείλει τους αγγέλους Του από τους τέσσερις ανέμους, από τις άκρες των ουρανών μέχρι τις άλλες άκρες τους” (Ματθαίον 25:30,21). “Δεδομένου ότι, ο ίδιος ο κύριος θα κατέβει από τον ουρανό με πρόσταγμα, με φωνή αρχαγγέλου, και με σάλπιγγα Θεού, κι αυτοί που πέθαναν εν Χριστώ θα αναστηθούν πρώτα· έπειτα, εμείς που ζούμε, όσοι απομένουμε, θα αρπαχτούμε, ταυτόχρονα, μαζί τους, με σύννεφα, σε συνάντηση του Κυρίου στον αέρα και έτσι θα είμαστε πάντοτε μαζί με τον Κύριο” (Α΄ Θεσσαλονικείς 4:16,17).

¹⁶ Η προφητεία στην Αποκάλυψη 6:12, αναφέρει επίσης ‘έναν μεγάλο σεισμό’ και ξανά εκείνη την περίοδο, την 1^η Νοεμβρίου 1755, ο σεισμός της Λισαβόνας, που ήταν από τους πιο εκτεταμένους και καταστροφικούς σεισμούς στην ιστορία, θεωρήθηκε ως εκπλήρωση αυτής της προφητείας.

Με την τριπλή εκπλήρωση της προφητείας του Ματθαίον 24 ο Χριστός έχει δώσει σε εκείνους που θα ζουν στη μεγάλη θλίψη, μια σκιαγράφιση και κάποιες ενδείξεις προγενέστερων σημείων, ώστε να αναγνωρίσουν την εξέλιξη των γεγονότων. Επιπλέον, μας έχει αποκαλύψει κάποιες χρονολογικές περιόδους στο Δανιήλ 12: τις 1260, 1290 και 1335 ημέρες. Στο βιβλίο της Αποκάλυψης μας έχει δώσει τις λεπτομέρειες των πληγών των σαλπίνγων, μαζί με την αποστολή των δυο μαρτύρων, όπως επίσης και τα γεγονότα που περιγράφονται στην Αποκάλυψη 13:11-18 (το χάραγμα του θηρίου, κτλ.), στο κεφάλαιο 14 (το μήνυμα των τριών αγγέλων) και τις επτά τελευταίες πληγές, μαζί με την κρίση της Βαβυλώνας (κεφάλαιο 15-19). Με άλλα λόγια, ο Θεός μέσω των προφητειών μάς παρέχει ένα μεγάλο πλήθος πληροφοριών σχετικά με το τι θα συμβεί στη μεγάλη θλίψη και η σημασία αυτών των προφητειών θα διασαφηνιστεί πλήρως καθώς εκτυλίσσονται τα γεγονότα.

Οι περισσότεροι Χριστιανοί θα βρεθούν στη μεγάλη θλίψη, χωρίς να έχουν ακριβώς κατανοήσει τις λεπτομέρειες και τη σημασία των γεγονότων που θα συμβαίνουν γύρω τους, τον λόγο για τον οποίο ο Θεός επιτρέπει να συμβούν όλα αυτά και για πόσο χρονικό διάστημα θα συμβαίνουν. Τα μηνύματα των επτά βροντών είναι η αποκάλυψη αυτών των πληροφοριών που έχουν σφραγιστεί, αλλά θα αποκαλυφθούν, όταν κριθεί απαραίτητο. Ο Ιησούς είπε: “Δέστε, σας τα προείπα.” “Από τώρα σας το λέω αυτό, πριν γίνει, για να πιστέψετε, όταν γίνει” (Ματθαίον 24:25, Ιωάννην 13:19). Ο λαός του Θεού μπορεί ποτέ να μη μάθει “την ημέρα ούτε την ώρα, κατά την οποία έρχεται ο Υιός του ανθρώπου” (Ματθαίον 25:13), αλλά θα γνωρίζει αρκετές λεπτομέρειες εξ’ αρχής. Αυτό θα του δίνει θάρρος και θα είναι επίσης μια μαρτυρία για το “μεγάλο πλήθος” του λαού του Θεού που βρίσκονται στη “Βαβυλώνα”, καθώς οι αγγελιοφόροι του Θεού θα προλέγουν και θα εξηγούν τα φοβερά γεγονότα που συμβαίνουν γύρω τους.

10:7 ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

“Αλλά, κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει, τότε θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού, όπως φανέρωσε στους δικούς του δούλους, τους προφήτες”
Αποκάλυψη 10:7. Στο έβδομο κεφάλαιο είδαμε ότι θα υπάρχουν δυο ομάδες ανθρώπων που θα σωθούν (εκτός από εκείνους που θα αναστηθούν) όταν επιστρέψει ο Χριστός. Η πρώτη ομάδα είναι οι 144.000 “από κάθε φυλή των γιων Ισραήλ” (Αποκάλυψη 7:4). Ο άγγελος πρόσταξε να μη λυθούν οι άνεμοι της γης, μέχρι να σφραγισθούν στα μέτωπά τους (εδ.1-3), μετά όμως το σφράγισμά τους οι άνεμοι λύνονται και ως συνέπεια έχουμε τις πληγές των πρώτων έξι σαλπίνγων. Στη διάρκεια αυτών των πληγών οι 144.000 σφραγισμένοι προστατεύονται, ως ένα βαθμό (βλ. 9:4 *Προστατευμένοι από τη Σφραγίδα*).

Υπάρχει όμως και μια δεύτερη ομάδα: Το “μεγάλος πλήθος... από κάθε έθνος και φυλές και λαούς και γλώσσες... που έρχονται από τη μεγάλη θλίψη” (Αποκάλυψη 7:9,14). Ένα από τα βασικά θέματα της Αποκάλυψης είναι ότι πολλοί από το λαό του Θεού βρίσκονται στη “Βαβυλώνα”, το κίβδηλο θρησκευτικό σύστημα. Ο Θεός, στο τέλος του κόσμου, θα αποκαλύψει την αλήθεια για τη Βαβυλώνα (“Έπεσε, έπεσε η Βαβυλώνα” Αποκάλυψη 14:8) και θα καλέσει το λαό Του έξω από αυτήν (“Έπεσε η Βαβυλώνα... Βγείτε έξω απ’ αυτή, ο λαός μου” Αποκάλυψη 18:2,4). Η έξοδός τους συμβαίνει στη μεγάλη θλίψη, επειδή όπως αναφέρεται “ερχόταν από τη μεγάλη θλίψη”. Το μεγάλο πλήθος από τη Βαβυλώνα θα βγει με την “πραγματοποίηση του μυστηρίου του Θεού”.

Πρώτα, το μυστήριο θα πραγματοποιηθεί **“κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου”**. Τα γεγονότα της έβδομης σάλπιγγας περιγράφονται στην Αποκάλυψη 11:15, όταν “οι βασιλείες του κόσμου έγιναν του Κυρίου μας, και του Χριστού Του”. Αυτό το εδάφιο υποδηλώνει ότι θα υπάρξει μια τεράστια αλλαγή στην πίστη του κόσμου,¹⁷ για να μπορέσει να βγει ένα μεγάλο πλήθος από τη μεγάλη θλίψη.

Το εδάφιο όμως τονίζει επίσης τη σημασία της περιόδου, **“όταν πρόκειται να σαλπίσει”** (ο έβδομος άγγελος), δηλαδή την περίοδο ακριβώς πριν την έβδομη σάλπιγγα. Αυτή η περίοδος περιγράφεται στην Αποκάλυψη 11:3-13 και αφορά στη διακονία των δυο μαρτύρων. Η διακονία αυτή θα παρουσιαστεί λεπτομερώς στο ενδέκατο κεφάλαιο, εν ολίγοις όμως οι δυο μάρτυρες συμβολίζουν εκείνους που

¹⁷ Ουσιαστικά, τα βασίλεια του κόσμου θα μπορούσαν να γίνουν βασίλεια του Χριστού με δυο τρόπους. Ο ένας είναι το να μετανοήσουν οι αμαρτωλοί και να αλλάξουν την πίστη τους, κάτι που συμβαίνει με το μεγάλο πλήθος. Ο άλλος τρόπος είναι να ηττηθούν και να καταστραφούν από το Χριστό, κάτι που θα συμβεί σε εκείνους που ακολουθούν το θηρίο στη Δευτέρα Παρουσία. Το εδάφιο αυτό, δείχνει ότι δεν υπάρχει πλέον η κατάσταση όπου ο Σατανάς είναι “ο αρχηγός του κόσμου” και το βασίλειό του συνυπάρχει πια μαζί με το Βασίλειο του Θεού.

μεταδίδουν την τελευταία, ισχυρή μαρτυρία στον κόσμο. Κατανικώνται ωστόσο και συμβολικά 'θανατώνονται' από "το θηρίο που αναβαίνει από την άβυσσο" (Αποκάλυψη 11:7). Στη συνέχεια ο Θεός τους ανασταίνει ενώπιον των εχθρών τους και "κατά την ώρα εκείνη έγινε μεγάλος σεισμός... και θανατώθηκαν στον σεισμό 7000 ξακουστά ονόματα ανθρώπων (αυτή η περικοπή είναι ιδιαίτερα συμβολική) και οι υπόλοιποι έγιναν έντρομοι, και έδωσαν δόξα στον Θεό του ουρανού" (Αποκάλυψη 11:13). Όπως θα δούμε, "οι υπόλοιποι" σε αυτό το εδάφιο είναι το μεγάλο πλήθος και το γεγονός ότι αποδέχονται το τελευταίο μήνυμα φαίνεται στη φράση: "Οι βασιλείες του κόσμου έγιναν του Κυρίου μας, και του Χριστού Του" (Αποκάλυψη 11:15). Αυτό είναι το νόημα του **"μυστηρίου του Θεού"**.

"Το μυστήριο" αυτό **"φανέρωσε στους δικούς του δούλους, τους προφήτες"**. Παρόμοια έκφραση συναντάμε στην Εφεσίους 3:3-10: "Διαμέσου αποκάλυψης μου φανέρωσε το μυστήριο... καθώς αποκαλύφθηκε τώρα διαμέσου του Πνεύματος στους αγίους αποστόλους του και προφήτες: Να είναι τα έθνη συγκληρονόμα και σύσσωμα και συμμετόχα στην υπόσχεση του μέσα στον Χριστό, διαμέσου του ευαγγελίου... να ευαγγελίσω ανάμεσα στα έθνη τον ανεξιχνίαστο πλούτο του Χριστού, και να φωτίσω όλους, ποια είναι η κοινωνία του μυστηρίου που ήταν κρυμμένο από τους αιώνες... για να γνωριστεί τώρα στα επουράνια, διαμέσου της εκκλησίας, στις αρχές και στις εξουσίες η πολυποίκιλη σοφία του Θεού".

Ο απόστολος Παύλος γνωστοποιεί σε αυτά τα εδάφια ποιο είναι το "μυστήριο" που φανερώθηκε στους αποστόλους και προφήτες. Δηλαδή η ένωση των 'Εθνικών' (όλα τα άλλα έθνη εκτός από τον Ισραήλ) διαμέσου του ευαγγελίου με το σύνολο των πιστών του Χριστού και ότι με αυτό θα αποκαλυφθεί η σοφία του Θεού στο σύμπαν. Γράφοντας στους εθνικούς στις Κολοσσές, ο Παύλος μιλά για "το μυστήριο που ήταν κρυμμένο από τους αιώνες και από τις γενεές, τώρα όμως φανερώθηκε στους αγίους Του" στους οποίους ο Θεός θέλησε να φανερώσει, ποιος είναι ο πλούτος της δόξας τούτου του μυστηρίου στα έθνη, που είναι ο Χριστός μέσα σας, η ελπίδα της δόξας" (Κολοσσαείς 1:26,27).

Βλέπουμε εδώ ότι ο Θεός φανέρωσε ένα "μυστήριο" στους "αγίους" (στον εκλεκτό λαό). Το μυστήριο αφορούσε στα έθνη. Οι "άγιοι" ποτέ δεν θεώρησαν μυστηριώδες το γεγονός ότι αυτοί οι ίδιοι μπορούσαν να σωθούν. Δεδομένου ότι ήταν "Ισραηλίτες, των οποίων είναι η υιοθεσία, και η δόξα, και οι διαθήκες, και η νομοθεσία, και η λατρεία και οι υποσχέσεις" των οποίων είναι οι πατέρες, και από τους οποίους γεννήθηκε ο Χριστός, όσον αφορά τη σάρκα" (Ρωμαίους 9:4,5). Αλλά η ιδέα ότι ο Χριστός θα μπορούσε πραγματικά να σώσει εθνικούς που ήταν "ξένοι από τις διαθήκες της υπόσχεσης, μη έχοντας ελπίδα... στον κόσμο χωρίς Θεό" (Εφεσίους 2:12), ήταν ένα ακατανόητο μυστήριο.

Ο απόστολος Πέτρος έπρεπε να δει τρεις φορές το όραμα των ακάθαρτων ζώων και αργότερα να δει το Άγιο Πνεύμα να πληρώνει τον Κορνήλιο και τους Εθνικούς υπηρέτες του, πριν μπορέσει να πιστέψει ότι η σωτηρία ήταν και για τους εθνικούς (Πράξεις 10). "Και οι πιστοί, που ήσαν από την περιτομή, εκπλάγηκαν, όσοι είχαν έρθει μαζί με τον Πέτρο, ότι η δωρεά του Αγίου Πνεύματος ξεχύθηκε και επάνω στα έθνη" (Πράξεις 10:45). Αργότερα, όταν "οι απόστολοι και οι αδελφοί, που ήσαν στην Ιουδαία" άκουσαν για αυτό που είχε συμβεί με τον Κορνήλιο "ησύχασαν και δόξαζαν τον Θεό, λέγοντας: Και στα έθνη, λοιπόν, ο Θεός έδωσε τη μετάνοια για ζωή" (Πράξεις 11:1-18). Όπως είπε ο Παύλος, "Τώρα, όμως, διαμέσου του Ιησού Χριστού, εσείς που άλλοτε ήσασταν μακριά, γίνατε κοντά διαμέσου του αίματος του Χριστού" (Εφεσίους 2:13).

Σήμερα υπάρχουν ακόμα, εκείνοι που μεγάλωσαν με την Αγία Γραφή, το Ευαγγέλιο, το νόμο του Θεού και τους προφήτες, για αυτούς αποτελεί μεγάλο μυστήριο ο τρόπος με τον οποίο ο Θεός θα πλησιάσει τα δισεκατομμύρια των ανθρώπων που είναι χαμένοι 'στον κόσμο'. Σύμφωνα όμως με την Αποκάλυψη 7:9, πριν έρθει το τέλος, ο Θεός θα κερδίσει "ένα μεγάλο πλήθος το οποίο κανένας δεν μπορούσε να απαριθμήσει" ανδρών, γυναικών και παιδιών που ήταν Εθνικοί από "κάθε έθνος και φυλές και λαούς και γλώσσες". Παρόλο που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν χωρίς τη γνώση του Θεού, Εκείνος θα τους ντύσει "με λευκές στολές" που έγιναν λευκές με το αίμα του Αρνίου, θα τους δώσει μια θέση "μπροστά στον θρόνο του Θεού" και θα τους παρουσιάσει ως την άγια Εκκλησία Του σε όλο το σύμπαν. Βλέποντας αυτό, "όλοι οι άγγελοι... έπεσαν μπρούμυτα μπροστά στον θρόνο, και προσκύνησαν τον Θεό" (Αποκάλυψη 7:11). Ο Σατανάς έχει χρησιμοποιήσει τον αμαρτωλό μας κόσμο για να αμφισβητήσει το χαρακτήρα του Θεού, όταν όμως **"θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού"** δεν θα υπάρξει αμφιβολία για το έλεος, την αγάπη και τη σοφία Του.

Ο ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΛΑΟΥ

Το δέκατο κεφάλαιο της Αποκάλυψης, που αφορά στις επτά βροντές και στην πραγματοποίηση “του μυστηρίου του Θεού”, αντιστοιχεί στο Δανιήλ 12.

Αποκάλυψη 10	Δανιήλ 12
“Ο άγγελος... σήκωσε το χέρι του στον ουρανό” (εδ.5)	“Ο άνδρας... ύψωσε το δεξί του χέρι και το αριστερό του στον ουρανό” (εδ.7)
“Ορκίστηκε σ’ αυτόν που ζει στους αιώνες” (εδ.6)	“Ορκίστηκε σ’ αυτόν που ζει στον αιώνα” (εδ.7)
“Κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει” (εδ.7)	“Όταν συντελεστεί ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού” (εδ.7)
“Θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού” (εδ.7)	“Όλα αυτά θα εκπληρωθούν” (εδ.7)

Το εδάφιο που αντιστοιχεί στην Αποκάλυψη 10:7 (“θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού”) είναι το Δανιήλ 12:7 (“Όλα αυτά θα εκπληρωθούν”). Ο διάλογος μεταξύ των δύο αγγέλων ξεκινά με το ερώτημα: “Μέχρι πότε θα είναι το τέλος αυτών των θαυμάσιων πραγμάτων;” (Δανιήλ 12:5). Τόσο στον Δανιήλ όσο και στην Αποκάλυψη, ο άγγελος σηκώνει το χέρι του στον ουρανό και ορκίζεται σε αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων. Στην Αποκάλυψη ο άγγελος λέει, **“Κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει, τότε θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού”** (Αποκάλυψη 10:7). Στον Δανιήλ λέει, “Όταν συντελεστεί ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού, όλα αυτά θα εκπληρωθούν” (Δανιήλ 12:7)

Όπως είδαμε στην προηγούμενη ενότητα, η πραγματοποίηση του μυστηρίου του Θεού, είναι η απομάκρυνση του μεγάλου πλήθους από τη Βαβυλώνα και η είσοδός τους στη Βασιλεία του Θεού. Σύμφωνα με το Δανιήλ 12:7, αυτό θα συμβεί “Όταν συντελεστεί ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού”. Το αντίστοιχο εδάφιο, Αποκάλυψη 10:7, δείχνει ότι “η δύναμη του άγιου λαού” θα διασκορπιστεί “κατά τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει”.¹⁸

Στην Παλαιά Διαθήκη “ο άγιος λαός” είναι ο λαός Ισραήλ, σε αντίθεση με τους Εθνικούς γύρω του (Δευτερονόμιο 7:6, Ησαΐας 63:17,18). Το Δευτερονόμιο, δείχνει ότι ένα ιδιαίτερο αναγνωριστικό σημείο του ‘άγιου λαού’ είναι ότι τηρούν όλες τις εντολές του Θεού.¹⁹ Ο ‘άγιος λαός’ αναφέρεται και στον Ησαΐα, ως εκείνοι που διακηρύττουν τον ερχομό του Κυρίου μέχρι τα άκρα της γης.²⁰ Ο αντίστοιχος ‘άγιος λαός’ στο βιβλίο της Αποκάλυψης είναι οι 144.000. Επίσης είναι “από κάθε φυλή των γιων Ισραήλ” (Αποκάλυψη 7:4), “φυλάττουν τις εντολές του Θεού” (Αποκάλυψη 14:12) και έχουν το “αιώνιο ευαγγέλιο για να κηρύξουν) σ’ αυτούς που κατοικούν επάνω στη γη, και σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό” (Αποκάλυψη 14:6).

Σύμφωνα με το Δανιήλ 12:7, ο ‘άγιος λαός’, που στην Αποκάλυψη είναι οι 144.000 και οι ‘δύο μάρτυρες’, θα βιώσουν κάτι στη μεγάλη θλίψη που θα διασκορπίσει τη δύναμή τους. Το ενδέκατο κεφάλαιο στην Αποκάλυψη δείχνει ότι αυτό θα συμβεί αφού δώσουν τη μαρτυρία τους στον κόσμο. “Και

¹⁸ Ο καιρός στον οποίο ο έβδομος άγγελος είναι έτοιμος να σαλπίσει, είναι ο καιρός για το έργο των δύο μαρτύρων, όπως παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 11. ‘Ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού’ είναι ανάλογος με το θάνατο των δύο μαρτύρων (βλ. 11:7-10 *Οι δύο μάρτυρες θανατώνονται*).

¹⁹ “Και ο Κύριος είπε σε σένα σήμερα να είσαι σ’ αυτόν λαός εκλεκτός... και να τηρείς όλες τις εντολές του... και να είσαι λαός άγιος στον Κύριο τον Θεό σου” (Δευτερονόμιο 26:18,19, 7:6, 14:2, 28:9).

²⁰ “Ετοιμάστε τον δρόμο του λαού, επισκευάστε, επισκευάστε τον δρόμο, πετάξτε έξω τις πέτρες, υψώστε σημαία προς τους λαούς. Δέστε, ο Κύριος διακήρυξε μέχρι τα άκρα της γης... δεσ, ο Σωτήρας σου έρχεται, δέστε, ο μισθός του είναι μαζί του... και θα τους ονομάσουν: ο άγιος λαός, ο λυτρωμένος λαός του Κυρίου κι εσύ θα ονομαστείς: επιζητούμενη πόλη...” (Ησαΐας 62:10-12). Το γεγονός ότι καλούνται ‘επιζητούμενη πόλη’ αποτελεί ένα ακόμα στοιχείο ότι αναφέρονται στον έσχατο καιρό. Στις τελευταίες ημέρες τα ‘έθνη’ θα αναζητήσουν τον αληθινό λαό του Θεού, αναγνωρίζοντας την αληθινή σχέση μαζί Του: “κατά τις ημέρες εκείνες δέκα άνδρες από όλες τις γλώσσες των εθνών θα πιάσουν σφιχτά, ναι, θα πιάσουν σφιχτά το κράσπεδο ενός Ιουδαίου λέγοντας: θα πάμε με σας επειδή ακούσαμε ότι ο Θεός είναι με σας” (Ζαχαρίας 8:23).

όταν τελειώσουν τη μαρτυρία τους, (οι δύο μάρτυρες), το θηρίο, αυτό που ανεβαίνει από την άβυσσο, θα κάνει μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσει, και θα τους θανατώσει... Κι εκείνοι που κατοικούν στη γη θα χαρούν γι' αυτούς" (Αποκάλυψη 11:7-10).²¹ Η οργή ολόκληρου του κόσμου θα βρίσκεται πάνω τους, αλλά ο Θεός θα παρέμβει: "Ο Κύριος θα κρίνει τον λαό του, και θα μεταμεληθεί για τους δούλους του, όταν δει ότι η δύναμή τους χάθηκε" (Δευτερονόμιο 32:36).²²

Η χριστιανική ζωή, από την αρχή μέχρι το τέλος της, είναι ένας συνεχής αγώνας ενάντια στο εγώ που πρέπει να 'πεθάνει'. Η ειρωνεία είναι ότι πάντοτε υπάρχει ακόμα κάτι που πρέπει να πεθάνει. Ο εγωισμός μας, βρίσκει τρόπο να κρύβεται ή να επανέρχεται, ώστε η αμαρτία να έχει ακόμα γερά δεσμά στην ψυχή. Στην τελική όμως εμπειρία των 144.000, το εγώ θα πεθάνει εντελώς ώστε μόνο ο Χριστός θα φαίνεται με τη δύναμη της αναστάσεώς Του. Αυτή ακριβώς η εμπειρία των 144.000 θα αποτελέσει την εξαιρετικά ισχυρή μαρτυρία τους προς τον κόσμο. "Και οι άνθρωποι από τους λαούς και τις φυλές και τις γλώσσες και τα έθνη θα βλέπουν τα πτώματά τους για τρεις ημέρες και μισή... Και ύστερα από τις τρεις ημέρες και μισή, μπήκε μέσα σ' αυτούς πνεύμα ζωής από τον Θεό· και στάθηκαν επάνω στα πόδια τους, και μεγάλος φόβος έπεσε επάνω σ' εκείνους που τους κοίταζαν... και οι υπόλοιποι έγιναν έντρομοι, και έδωσαν δόξα στον Θεό του ουρανού" (Αποκάλυψη 11:9-13). Αυτή η περικοπή θα μελετηθεί εκτενέστερα στην ενότητα 11:7-10, *Οι δύο μάρτυρες θανατώνονται*.

10:8-11 Η ΒΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ο λαός του Θεού θα 'διασκορπιστεί' από όλα όσα θα γίνουν όταν θα δώσουν το τελευταίο μήνυμα στον κόσμο. Οι κακουχίες που θα υποστούν καθώς εργάζονται για την απελευθέρωση των 'αιχμαλώτων' της Βαβυλώνας, συμβολίζονται με τη βρώση ενός μικρού βιβλίου που στην αρχή ήταν γλυκό αλλά στη συνέχεια έγινε πικρό. **"Και η φωνή που άκουσα από τον ουρανό, μιλούσε πάλι μαζί μου, και έλεγε: Πήγαινε, πάρε το μικρό ανοιγμένο βιβλίο, που είναι στο χέρι του αγγέλου, ο οποίος στέκεται επάνω στη θάλασσα κι επάνω στη γη. Και πήγα προς τον άγγελο, λέγοντας σ' αυτόν να μου δώσει το μικρό βιβλίο. Και μου λέει: Πάρε, και φά' το ολοκληρωτικά· και θα πικράνει την κοιλιά σου, όμως στο στόμα σου θα είναι γλυκό σαν μέλι. Και πήρα το μικρό βιβλίο από το χέρι του αγγέλου και το έφαγα ολοκληρωτικά· και στο στόμα μου ήταν γλυκό σαν μέλι· και όταν το έφαγα, πικράθηκε η κοιλιά μου. Και μου λέει: Πρέπει πάλι να προφητεύσεις για λαούς και έθνη και γλώσσες και πολλούς βασιλιάδες"** (Αποκάλυψη 10:8-11).

Το γεγονός ότι ο άγγελος είπε στον Ιωάννη, **"πρέπει πάλι να προφητεύσεις"** φανερώνει ότι έχει προηγηθεί μια προφητεία. Παρόλο που δεν αναφέρεται άλλη προφητεία στο δέκατο κεφάλαιο, υπάρχει μία στην Αποκάλυψη 11:3 "Και θα δώσω στους δυο μάρτυρές μου να προφητεύσουν για 1260 ημέρες, ντυμένοι με σάκους". Αυτό το εδάφιο έχει δυο εφαρμογές, μια στο Μεσαίωνα και μια δεύτερη στη μεγάλη θλίψη.

Οι δύο μάρτυρες πραγματικά προφήτευσαν "ντυμένοι με σάκους" στα 1260 χρόνια του Μεσαίωνα. Το πιστό 'υπόλοιπο' του Θεού, μοιράστηκε το φως της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, με αποτελέσματα να δημιουργηθεί το προτεσταντικό κίνημα. Όταν όμως η περίοδος αυτή ολοκληρώθηκε, έπρεπε "πάλι να προφητεύσουν" και η προφητεία τους θα βασιζόταν στο περιεχόμενο του "μικρού βιβλίου" που έπρεπε να **"φάνε"**. Στην ενότητα 10:1-7 *Οι Επτά Βροντές* είδαμε ότι το "μικρό βιβλίο" ήταν η αποκάλυψη της σημασίας των γεγονότων και των προφητικών περιόδων στο βιβλίο του Δανιήλ. "Τα λόγια αυτά είναι κλεισμένα και σφραγισμένα μέχρι τον έσχατο καιρό", αλλά τότε "οι συνετοί θα καταλάβουν" (Δανιήλ 12:9,10).

²¹ Αυτό το γεγονός βρίσκεται στην Αποκάλυψη 11:11-13, ακριβώς πριν το σάλπισμα της έβδομης σάλπιγγας (Αποκάλυψη 11:15). Ταιριάζει συνεπώς στις προδιαγραφές της Αποκάλυψης 10:7, ότι "θα πραγματοποιηθεί το μυστήριο του Θεού" "τις ημέρες της φωνής του έβδομου αγγέλου, όταν πρόκειται να σαλπίσει".

²² Αυτό αναφέρεται στην εμπειρία του λαού του Θεού καθώς αντιμετωπίζει 'την εικόνα του θηρίου' που "κάνει, όσοι δεν προσκυνήσουν την εικόνα του θηρίου, να θανατωθούν" και "να πάρουν χάραγμα επάνω στο δεξί τους χέρι ή επάνω στα μέτωπά τους· Και να μη μπορεί κανένας να αγοράσει ή να πουλήσει, παρά μονάχα αυτός που έχει το χάραγμα" (Αποκάλυψη 13:15-17).

Η κατανόηση των προφητικών περιόδων συνέβη την εποχή της Φιλαδέλφειας, προς το τέλος του 18^{ου} αιώνα. Αυτό το χρονικό πλαίσιο συμπίπτει με το τέλος των 1260 ετών παπικών διωγμών (βλ. 12:12-14 *Η Γυναίκα στην Έρημο*) και την έναρξη του έσχατου καιρού (βλ. 3:8 *Το Κλειδί του Δαβίδ, η Ανοιχτή Θύρα*). Εκείνη την εποχή, μελετητές της Αγίας Γραφής όπως ο Ουίλλιαμ Μίλερ ερεύνησαν τη σημασία του καθαρισμού του Αγιαστηρίου (η προφητεία των 2300 ημερονυκτίων στο Δανιήλ 8), των 490 ετών δοκιμαστικής περιόδου που ορίστηκαν για τους Ιουδαίους (οι “εβδομήντα εβδομάδες” στο Δανιήλ 9) και των 1260 ετών παπικής καταπίεσης (“καιρόν και καιρούς και μισόν καιρό” στο Δανιήλ 7).²³ Καθώς δίδασκαν αυτές τις σημαντικές προφητείες και τη σχέση τους (όπως την κατανοούσαν) με τη Δευτέρα Παρουσία, γεννήθηκε ένα μεγάλο πνευματικό ενδιαφέρον και ένας μεγάλος ενθουσιασμός (που συμβολίζεται από τη φράση **“το μικρό βιβλίο... στο στόμα μου ήταν γλυκό σαν μέλι”**). Κατά ένα μεγάλο βαθμό το ενδιαφέρον τους προκλήθηκε από τη σύγχυση της Δευτέρας Παρουσίας με τον καθαρισμό του αγιαστηρίου (ο οποίος, σύμφωνα με την προφητεία των 2300 ημερονυκτίων, θα συνέβαινε το 1844).²⁴

Το μήνυμα περιλάμβανε πολύ περισσότερα από τον απλό υπολογισμό ημερομηνιών για την εκπλήρωση κάποιων προφητειών. Το θέμα της Ημέρας του Εξιλασμού ήρθε στην επιφάνεια, καλώντας για μια ριζικά διαφορετική σχέση με τον Θεό και μια βαθιά αυτοκριτική. Ωστόσο, όταν ο Χριστός δεν επέστρεψε όπως περίμεναν, ήρθαν αντιμέτωποι με τον εμπαιγμό και την απόρριψη των ανθρώπων και απογοητεύτηκαν πικρά (**“πικράθηκε η κοιλιά”**).

Αυτή η εμπειρία ήταν ένας ‘τύπος’²⁵ της εμπειρίας των 144.000 στη μεγάλη θλίψη. Θα υπάρξει ξανά ένα μήνυμα που θα βασίζεται στην προφητεία. Θα είναι το πολύπλευρο μήνυμα που σφραγίστηκε στις επτά βροντές και θα περιλαμβάνει την κατανόηση του Ματθαίου 24 και του Βδελύγματος της Ερήμωσης, των χρονολογικών προφητειών του Δανιήλ 12, του χαράγματος του θηρίου και των άλλων θεμάτων της Αποκάλυψης 13 και τέλος τις τριπλής αγγελίας στην Αποκάλυψη 14. Η μετάδοση αυτών των μηνυμάτων **“θα είναι γλυκιά σαν μέλι”**, όσο οι πιστοί αγγελιοφόροι θα απολαμβάνουν τη χαρά της μαρτυρίας για τον Θεό μέσω της δύναμης του Αγίου Πνεύματος, η θανάσιμη όμως αντίδραση του “θηρίου” και των οπαδών του (όπως αυτή απεικονίζεται στα κεφάλαια 11 και 13) **“θα πικράνει την κοιλιά”** τους.

Παρά την εχθρότητα εκ μέρους του θηρίου, αυτοί **“πρέπει πάλι να προφητεύσουν για λαούς και έθνη και γλώσσες και πολλούς βασιλιάδες”**. Θα μεταδώσουν το μήνυμα της Αποκάλυψης 18 με “μεγάλη εξουσία”, ξεσκεπάζοντας την πλάνη του Βαβυλωνιακού συστήματος (“Επεσε, έπεσε η Βαβυλώνα”) προσκαλώντας τον κόσμο να βγει από αυτό “βγείτε έξω απ’ αυτή, ο λαός μου, και μην συγκοινωνήσετε στις αμαρτίες της και μην πάρετε από τις πληγές της” (Αποκάλυψη 18:1-4). Εν όψει μιας θανατηφόρας αντίδρασης θα τους φαίνεται ότι ρισκάρουν τη ζωή τους μάταια, στο τέλος όμως η μαρτυρία τους θα πραγματοποιήσει το σκοπό της.

Μια παρόμοια εμπειρία βρίσκεται στα κεφάλαια 2 και 3 του βιβλίου του προφήτη Ιεζεκιήλ. Σε αυτά τα κεφάλαια δόθηκε στον προφήτη ένα μήνυμα απευθυνόμενο στο λαό του Θεού που βρίσκονταν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα.²⁶ Οι αιχμάλωτοι ήταν απεγνωσμένοι και είχαν σκληρυνθεί από τη ζωή στη Βαβυλώνα, όπως και η πλειοψηφία των ανθρώπων στη Βαβυλώνα του έσχατου καιρού θα είναι απεγνωσμένοι και σκληρόκαρδοι από τις άγριες επιθέσεις του Σατανά με τις επτά σάλπιγγες. Ο Θεός λέει στον Ιεζεκιήλ: “Σε εξαποστέλλω προς τους γιους Ισραήλ, σε αποστατικά έθνη... και είναι γιοι σκληροπρόσωποι και σκληρόκαρδοι... και θα τους πεις: Έτσι λέει ο Κύριος ο Θεός... Και θα μιλήσεις σ’ αυτούς τα λόγια μου, είτε ακούσουν είτε απειθήσουν” (Ιεζεκιήλ 2:3-7, 3:8,9).

²³ Βλ. ενότητες 3:8 *Η Ημέρα του Εξιλασμού*, *2300 Ημερονύκτια* και 12:12-14 *Η Γυναίκα στην Έρημο*.

²⁴ Η προφητεία βρίσκεται στο Δανιήλ 8:14: “Μέχρι 2300 ημερονύκτια τότε, το αγιαστήριο θα καθαριστεί”. Από την προφητεία των 70 εβδομάδων στο Δανιήλ 9 είναι σαφές ότι αναφέρεται σε προφητικές ημέρες (μια ημέρα ισούται με έναν χρόνο) και το σημείο έναρξης για τις δυο προφητείες ήταν “από την έκδοση του προστάγματος, για να ανοικοδομηθεί η Ιερουσαλήμ” που συνέβη το 457 π. Χ. Τα 2300 χρόνια εκτείνονται μέχρι το 1844 και καθορίστηκε η ημερομηνία 22 Οκτωβρίου, επειδή ήταν η ημερομηνία της Εβραϊκής Ημέρας του Εξιλασμού για εκείνη τη χρονιά. Ο Μίλερ και οι οπαδοί του θεωρούσαν ότι η Ημέρα του Εξιλασμού αναφέρεται στον καθαρισμό της γης με φωτιά στη Δευτέρα Παρουσία. Η πάροδος της ημέρας αυτής χωρίς να συμβεί η Δευτέρα Παρουσία, ονομάστηκε “η Μεγάλη Απογοήτευση”.

²⁵ Ο ‘τύπος’ είναι “ένα σύμβολο για κάτι μελλοντικό, όπως ένα γεγονός στην Παλαιά Διαθήκη προεικονίζει ένα γεγονός στην Καινή Διαθήκη... αντιπροσωπεύω προφητικά, προμηνύω, προεικονίζω” Random House Webster’s Dictionary, 1997.

²⁶ Βλ. Ιεζεκιήλ 3:15, 11:24,25.

Αν και φαινόταν μάταιο, ακόμα και επικίνδυνο, να δώσει ένα τέτοιο μήνυμα σε έναν τόσο σκληρό λαό, ο προφήτης δεν έπρεπε να σιωπήσει.

Ακριβώς όπως και το μήνυμα στην Αποκάλυψη 10, το μήνυμα που δόθηκε στον Ιεζεκιήλ απεικονίζεται σαν λόγια που πρέπει να φάει και αρχικά θα είναι γλυκά. “Και είδα, και ξάφνου, ένα χέρι απλωμένο προς εμένα, και πρόσεξα, σ’ αυτό ήταν ένας τόμος βιβλίου... Και μου είπε: Γιε ανθρώπου, φάε τούτο που βρίσκεις· φάε τούτον τον τόμο, και πήγαινε να μιλήσεις στον οίκο Ισραήλ... και έφαγα, και έγινε στο στόμα μου σαν μέλι, από τη γλυκύτητα... Και μου είπε: Γιε ανθρώπου, όλα τα λόγια μου, που Εγώ θα μιλήσω σε σένα, παρ’ τα στην καρδιά σου, και άκουσέ τα με τα αυτιά σου. Και πήγαινε, μπες μέσα σ’ αυτούς που αιχμαλωτίστηκαν, στους γιους του λαού σου, και μίλησέ τους, και πες τους: Έτσι λέει ο Κύριος ο Θεός· είτε ακούσουν είτε απειθήσουν” (Ιεζεκιήλ 2:9,10, 3:1-3, 10,11).

Το έργο του Ιεζεκιήλ στη Βαβυλώνα προεικονίζει την εμπειρία των 144.000 όταν θα πηγαίνουν προς τους “αιχμαλώτους”. Το ενδέκατο κεφάλαιο παρέχει περισσότερα στοιχεία σχετικά με τη φοβερή εμπειρία τους καθώς μεταδίδουν το τελευταίο κάλεσμα μετάνοιας και σωτηρίας στον κόσμο.